

Arbejde, ere forholdsviis daarlig stillede hvor en af den Slags større Institutioner er Arbeids-giver, og til at undersøge, hvilken Betydning disse Institutioner have havt for Udviklingen af vort materielle Liv i de senere Aar, saa vil han komme til det Resultat, at der vilde være langt større Trængsel blandt Arbejderne og en langt ringere Betaling til dem helt igjennem, end der er, saafremt man ikke havde havt den Slags Virksomheder. Jeg er som sagt ikke blind for, at de have forskjellige Styggefider, og jeg føler mig ikke særlig kaldet til at forsvare disse; men der kan ogsaa siges Noget til Fordel for dem. Endelig kan jeg ikke undlade at bemærke, at det forekommer mig, at Staten som Arbeids-giver i mange Maader er stillet paa en lignende Maade som disse Virksomheder, navnlig paa en upersonlig Maade, og det er et Spørgsmaal, om vi, der sidde her og have med Statens Sager at gjøre, ikke først skulle seie for vor egen Dør, inden vi seie for Andres. Jeg tror ikke, at vi paa nogen Maade kunne sige, at Statens Forhold til sine faste Arbejdere er bedre end de større Aktieselskabers Forhold til deres. Jeg veed vel, at vi af og til ikke ere villige til at yde Understøttelse til Statens Arbejdere; men man kan ikke paavise, at der principielt er gjort Noget for dem. Jeg veed vel, at man f. Ex. kan paavise, at der er gjort Noget for enkelte af dem, der arbejde ved Statsbanerne — ingenlunde for dem alle og ingenlunde saa Meget, som man kunde ønske — for, at der kunde blive sørget for deres Alderdom; men hvorledes har man gjort det? Udelukkende ved at afforde af deres egen Løn. Men gjør Staten da ikke selv Noget for dem! Nei, der gives intet Bidrag fra Staten. Derimod tror jeg, at der kan nævnes forskellige Aktieselskaber, der give væsentlige Bidrag til deres Arbejdere Alderdomsforsørgelse. Det gjælder f. Ex. om Burmeister & Wains Aktieselskab; desfra foreligger der offentlige Beretninger, saa at jeg godt kan nævne det her. Jeg tror virkelig ikke, at Staten i Forhold til Jernbanearbejderne, forsaavidt den tager sig af dem, — mange tager den sig slet ikke af — stiller sig blot nogenlunde saa godt som adskillige Aktieselskaber til deres Arbejdere. Derfor spørger jeg det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds, om vi ikke først skulle seie for vor egen Dør, inden han begynder at gjøre rent for Andres. — Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger. Jeg vil ikke sige, at der, saaledes som Forslaget foreligger, er stort Saab om, at det vil kunne sætte Blomst. Kunde det imidlertid ske, var det jo meget herligt. Jeg skal ikke negte, at det vilde være kjønt for Lovgivningsmagten at plukke en saadan Blomst, og den vilde være adskilligt mere værd end de visne Krandsje, som jo Nogle tro, at Mange af os skulle gaa hjem med.

Paulsen: Det ærede Medlem for Maribo Amts 3die Valgkreds (Nielsen-Grøn) udtalte en Formodning om, at jeg nærmere vilde stildre Arbejdsforholdene her i Hovedstaden. Jeg kan imidlertid ikke tjene det ærede Medlem heri, thi en saadan Skilbring vilde egentlig kun blive et kort Uddrag af, hvad der staar om disse Forhold i Arbejderkommissionens Betænkning, og jeg forudsætter som aldeles afgjort, at Thingets ærede Medlemmer isorveien ere tilstræffelig inde i Hovedpunkterne i Arbejderkommissionens Betænkning. Jeg har derimod ønsket at tage Ordet for at give en kort Motivering af de Hovedgrunde, som have ledet mig til at være Medforslagsstiller af det indbragte Lovforslag om Oprettelse af en almindelig Alderdoms-Forsørgelseskasse og tillige for at faae Velighed til at udtale mine Anskuelser om denne for Samfundet i dets Helhed saa yderst vigtige Sag. Hos mig er det en bestemt Overbevisning, at det maa betragtes som en moralff Forpligtelse for de Mennesker, hvis aandelige Udvikling, bedre Stilling i Samfundet og bedre pekuniære Forhold gjøre dem det muligt at hjælpe deres mindre helbig stillede Medmennesker, at de virkelig anstrenge sig af yderste Evne for at gjøre dette. Jeg veed selvfølgelig nok, at den Udtalelse, som jeg nu kom med, ikke er noget Nytt for ærede Medlemmer, og jeg antager, at de Fleste heri Salen ville dele denne Betragtning ganske i Almindelighed; men jeg har dernæst den Tro, at det ikke er rigtigt at udsætte Reformen paa det sociale Omraade i alfor lang Tid. Jeg tror, at Banstigelighederne ved en saadan Udsættelse ville stige Aar for Aar, fordi Folkmængden tiltager, og særlig med Hensyn til Gjennemførelsen af dette Lovforslag ville Banstigelighederne ved at komme til at begynde blive større, dels fordi man da faar med et større Antal Individuer at gjøre, dels fordi jeg tror, at Fattigdommen tiltager, forsaavidt som Kravene til Livets Fornødenheder jo stadig stige for ethvert Menneske. Utilfredsheden vil som Følge heraf ligeledes stige og kan da maaste paa sine Omraader blive overvældende. Dette Lovforslag har desuden i mange Punkter meget tilfælles med det af Arbejderkommissionen udarbejdede Udkast. Den høitærede Minister mente nok, at der er en endog saa betydelig Forskjel, og det er ganske sikkert, naar man vil se hen til det ene Punkt, om Selvhjælp skal være obligatorisk eller ikke; men selv i Arbejderkommissionen havde der jo i saa Henseende dannet sig to Partier, en Majoritet, der i Betænkningen udtalte det, der blev nævnt af den høitærede Minister, og en Minoritet, der, hvilket den høitærede Minister jo iøvrigt ogsaa antydede, var af en modsat Anskuelse. Iøvrigt skal jeg bemærke, at overalt, hvor vi have set Tale om denne Sag udenfor vort Fødeland, er der jo afgivet tilstræffelige Be-